

Zpráva o hodnocení Čsl. psychologické společnosti
v letech 1968-1969

Komise pro hodnocení činnosti Čsl. psychologické společnosti byla ustavena rozhodnutím Kolegia pedagogiky a psychologie při ČSAV ze dne 27.11.1970 a 15.1.1971 ve složení: Dr. Bureš Zb., prof. P. Hyhlík, Dr. J. Janoušek, doc. Machač, Dr. H. Pešínová, Dr. Tollingerová (předseda), Dr. Chr. Valoušek, pro hodnocení České psychologické společnosti, a ve složení: Doc. J. Daniel, doc. J. Kondáš, prof. T. Pardel (předseda) pro hodnocení slovenské psychologické společnosti.

Ve své práci se komise řídila usnesením prezidia ČSAV ze dne 16.12.1970. Vycházela z těchto materiálů: dokument o psychologii "Neléhavé školy československé psychologie", schválený ideologickou komisí ÚV KSČ 6.5.1966, předběžná úvaha o stavu a úkolech psychologických věd, přednesená prof. J. Linhartem na zasedání věd.kolegia dne 15.11.1970, zápisy ze schůzí výborů, sekcí, komisí a oblastních skupin Společnosti z let 1968-1970, výroční zprávy z let 1967/1970, Analýza činnosti České psychologické společnosti schválená výborem ČPS 22.1.1971, časopis Zprávy ČPS a Bulletin SPS, časopis Psycholog v Československu.

Komise pracovala od 4.1.1971 do 18.3.1971. O průběhu své činnosti informovala komisi pro psychologii, předsednictvo a plénum věd.kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV.

I.

Československá psychologická společnost v letech
1958-1968

Československá psychologická společnost byla založena v r. 1958. Její činnost byla pravidelně hodnocena vědeckým kolegiem pedagogiky a psychologie ČSAV, s nímž Společnost po léta udržovala pracovní kontakt. Společnost participovala také na koncipování, sestavení a částečně i na realizaci tzv. dokumentu o psychologii z r. 1966. Dokladem je např. vypracování sítě psychologických pracovišť (viz

Zprávy 8. 15 a 16), dokumenty "Koncepce klinické psychologie ve zdravotnictví" a "Návrh koncepce jednotné poradenské péče o mládež" ap. Většina zpráv o činnosti Společnosti byla publikována v neperiodicky vycházejících Zprávách, Bulletinu a posléze od r. 1969 v časopisu Psycholog v Československu, vycházejícím dvakrát ročně. Účelem všech těchto tiskovin bylo informovat členy o činnosti Společnosti a jejích orgánů, výměna zkušeností a profesionálních informací.

Roku 1968 (do 3.7.1968) byl předsedou ČPS prof. A. Jurovský. Členy 16ti členného výboru byli: doc. M. Bažány, Dr. V. Břicháček (vědecký tajemník), prof. E. Kolas, prof. F. Hyhlík (hospodář), člen koresp. V. Chmelář (zástupce ČSAV) Dr. M. Jurčo (Slovensko), prof. R. Konečný, Dr. J. Koščo (Slovensko, 2. místopředseda), Dr. D. Kováč (zástupce SAV), prof. T. Pardel (Slovensko), prof. V. Příhoda (čestný předseda), Dr. J. Šabata, Dr. H. Široký, Dr. J. Švancara, prof. Vl. Tardý (1. místopředseda) a dále PhDr. J. Hvozdík, Dr. B. Chalupa, doc. O. Mikšík, Dr. M. Vaněk jako předsedové sekcí. Výbor pracoval až do konce svého funkčního období, tj. června 1968, kdy řádně odstoupil.

Prakticky jedinou náplň práce výboru v prvních pěti měsících 1968 tvořila příprava III. sjezdu československých psychologů, na němž podle směrnic ČSAV mělo dojít k rozdělení Československé psychologické společnosti na společnosti národní, tak jak to odpovídalo zákonu o federalizaci. Většina zasedání probíhala na Slovensku kromě dvou, která se konala začátkem roku 1968 v Praze za velké absence členů.

Třetí sjezd československých psychologů se konal v červnu 1968 v Bratislavě na počest 50. výročí psychologie v Českých zemích a 40. výročí psychologie na Slovensku za velmi nízké účasti (280 účastníků z 510 členů ČSPS, tj. 55 %). Z toho většinu tvořili účastníci Slovenska. Účastníků z Českých zemí bylo asi 100, tj. 25 % českých a moravských psychologů organizovaných v ČSPS). Oba hlavní referáty, přednesené prof. V. Chmelářem a prof. T. Pardelem, byly věcné, zaměřené na odborný vývoj psychologie a jejího ještě účinnějšího užití v hospodářském životě společnosti. Byly důstojným uctěním obou výročí.

Na závěr sjezdu bylo svoláno valné shromáždění. Atmosféra na něm byla ovlivněna situací na jaře 1968. Zvýšená aktivita členstva - jak vyplývá ze zprávy prof. A. Jurovského kolegiu ČSAV z 26.9.1968 -

se projevila v připomínkách k udělování doktorátů v minulosti, v připomínkách k odborné úrovni některých psychologických publikací a nedostatku odborné kritiky domácí psychologické produkce, v připomínkách k činnosti n.p. Psychologické a didaktické testy a posléze se soustředila na kritiku činnosti dosavadního výboru. Byla mu vytýkána malá iniciativa, formálnost v práci, nedostatek smyslu pro potřeby praktických psychologů, nepružnost v anticipaci společenské poptávky po psychologických službách ap. Po diskusi byla přijata rezoluce, která obsahovala mimo jiné tato doporučení: a) navrhnout presidiu ČSAV, aby jmenovalo univ. prof. V. Příhodu členem akademikem ČSAV a b) udělit zadostiučinění za nesprávné hodnocení prof. dr. J. Stevňovi v rámci rehabilitačního procesu. Tato rezoluce byla spolu se správou o výsledcích sjezdu projednána na schůzi kolegia 27.9. 1968 a všemi přítomnými schválena. Prof. A. Jurovskému bylo za organizaci III. sjezdu vysloveno kolegiem uznání.

Na závěr valného shromáždění bylo usneseno svolat volební schůze národních společností na konec roku 1968 a byl zvolen výbor, který tyto ustavující schůze připraví ve smyslu vzorových stanov vědeckých společností ČSAV. V době mezi III. sjezdem a ustavením České psychologické společnosti byli podle stanov vedením agendy pověřeni prof. A. Jurovský, prof. F. Hyhlík a Dr. V. Břicháček, jako předseda, hospodář a vědecký tajemník ČSPS.

Podle tohoto usnesení se Slovenská psychologická společnost sešla na valném shromáždění v prosinci 1968 a členy jejího nového výboru se stali: K. Adamovič, prom. psych., Dr. O. Blaškovič, L. Čierný, prom. psych., Dr. J. Hvozdič, Dr. M. Jurčo, prof. A. Jurovský, Dr. O. Komdáš (předseda), R. Kostolanský, prom. psych., Dr. L. Košč, V. Košinár, prom. psych., Dr. J. Vonkoser.

Česká psychologická společnost byla ustavena v listopadu 1968 na valném shromáždění v Brně opět za velmi nízké účasti (69 účastníků ze 400 členů, tj. 17 %). Členy jejího nového výboru se stali: Dr. M. Břicháček, Dr. V. Břicháček, Dr. B. Chalupa, Dr. F. Jiránek, Dr. J. Langmeier, Dr. O. Kolaříková, Dr. J. Madlafousek (předseda), P. Říčan, prom. psych., Dr. V. Smékal, Dr. O. Šandera, Dr. J. Štikar, Dr. J. Švancara. Složení výboru bylo projednáno na schůzích vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV dne 20.12.1968 a všemi přítomnými bylo schváleno.

a) pro podněcování vědecké práce v oboru psychologie byly dvakrát
 Také tato schůze - jak vyplývá ze zápisu o jejím průběhu -
 se konala pod vlivem tehdejší politické situace. Negativní vliv
 na ni měla skutečnost, že ve stejné době probíhal na Filozofické
 fakultě Purkyňovy university aktiv o současné politické situaci,
 z něhož pronikaly do jednání neověřené a zneklidňující zprávy.
 Tento vliv se projevil jednak žádostí rozdělit českou psychologickou
 společnost na českou, moravskou a snad i slezskou část, jednak
 návrhem zaslat pozdravný dopis A. Dubčekovi. Vzniklou emocionální
 situaci se však výboru podařilo částečně zvládnout. Požadavek na vytvo-
 ření samostatných moravských a slezských společností byl odmítnut,
 stejně jako odeslání pozdravného dopisu. Po diskusi byl však odeslán
 telegram ÚV KSČ, v němž se ČPS staví za prohlášení české části ú.v.
 Čs. svazu spisovatelů z 31.10.1968.

+ kterou vyslovil dr. B. Bárta

II.

Česká psychologická společnost v letech 1968-1969

Česká psychologická společnost byla ustavena, jak již bylo
 řečeno, v listopadu 1968. Její výbor - jak vyplývá z výroční zprávy
 za rok 1969 a z Kaia Analýzy činnosti ČPS, kterou připravil sám
 výbor - si dal tyto základní úkoly:

- a) podněcování a pěstování teoretické a praktické práce v ob-
 ru psychologie, zejména se zřetelem na potřeby výstavby socialismu
 a systematické péče o člověka,
- b) utužování spolupráce vědy s praxí a přenášení nových
 poznatků vědy do širokých vrstev vědeckých a odborných pracovníků,
- c) řešení sociálních otázek, spojených s vykonáváním povolání
 psychologa,
- d) propagace a popularizace výsledků pokrokové, hlavně sovětské
 vědy v oblasti psychologie.

Vyšší stranické ani státní orgány, ani jednotlivci ve vysokých
 funkcích v hodnoceném období činnost Společnosti neovlivňovali
 a žádné mimořádné požadavky na ni nevznášeli.

K zabezpečení vytýčených úkolů podnikl výbor kroky:

a) pro podněcování vědecké práce v oboru psychologie byly dvakrát ročně svolány Psychologické dny, jako dvou až třídní zasedání. Probíhaly většinou v sekcích a měly pracovní charakter. Převažovaly na nich materiálové, empirické referáty a diskuse o aktuálních odborných otázkách psychologie. Jednání Psychologických dnů se málo zabývalo zásadními otázkami ideovými a koncepčními.

b) V dalším prohlubování spolupráce vědy s praxí se výbor orientoval na tzv. dokument o psychologii, schválený ideologickou komisí ÚV KSČ v r. 1966 a podnítil zejména sekci zdravotnické psychologie, psychologie práce a poradenské psychologie k dalším krokům, směřujícím k realizaci tohoto dokumentu. Výsledkem bylo vypracování řady zpráv, jako např.

- koncepce klinické psychologie (ve spolupráci s ministerstvem zdravotnictví),
- koncepce jednotné poradenské péče,
- koncepce školení středních psychologických kádrů (pro ministerstvo školství),
- náměty pro náplň státního plánu badatelských prací na léta 1971-1975 (ve spolupráci s věd.kolegiem pedagogiky a psychologie ČSAV),
- dokument o funkci školního psychologa (pro kolegium pedagogiky a psychologie ČSAV) atd., které byly zaměřeny na další prohloubení psychologických služeb a byly většinou projednávány na komisi pro psychologii v kolegiu.

c) v řešení stavovských otázek výbor podporeval:

- přípravu návrhu zákona o podmínkách provádění odborné psychologické činnosti,
- přípravu morálního kodexu československého psychologa,
- realizaci postgraduálního studia psychologů v podobě krátkodobých kursů,
- přípravu profesioqramu odborného psychologa atd.,

d) k podpoře a propagaci výsledků pokrokové psychologie zprostředkoval výbor v r. 1969:

- účast na sjezdu maďarských psychologů,
- účast na symposiu v rozhodovacích procesech, pořádaném prof. Lomovem (BSSR) a prof. Schmidtem (NDR),
- podporoval volbu podléhajícího kandidáta do řídícího výboru Mezinárodní společnosti pro vědeckou psychologii jako třetího představitele socialistických zemí v tomto orgánu,

- participoval na organizaci exkursí pro psychology ze socialistických zemí, kteří byli hosty Karlovy university, ČSAV a jiných institucí.

Plnění většiny těchto úkolů pověřoval výbor některou ze svých sekcí, komisí nebo oblastních skupin.

Sekce sociální psychologie

Sekci řídil od vzniku v r. 1964 prof. A. Jurovský. V dubnu 1969 byla založena česká sekce, jejímž předsedou se stal Dr. J. Janoušek (členové výboru: dr. B. Dobrovolská, dr. S. Hermochová, prof. J. Kučera, Dr. J. Křivohlavý, Dr. P. Novák a Dr. Z. Štěpánek). Práci této sekce na rozdíl od všech ostatních ovlivňovala skutečnost, že sociální psychologie se v socialistických zemích začala rozvíjet nově teprve od konce 50. let. Rozvíjení speciálních sociálně psychologických výzkumů bylo spojeno s úsilím o využívání marxistické teorie a metodologie pro výklad sociální determinace psychických jevů a jejich regulační funkce v sociálních vztazích. Proto také intenzivnější seznamování s výsledky americké a západoevropské sociální psychologie, k němuž došlo v průběhu hodnoceného období, proběhlo v podstatě bez nekritického přejímání, seriózně a se zřetelem k potřebám socialistické společnosti. Bez přerušení byla rozvíjena i spolupráce se sociálně psychologickými pracovišti socialistických zemí. Např. i mezinárodní konference sociálních psychologů, na které sekce participovala a která se konala v říjnu 1968 v Praze, proběhla úspěšně, za aktivní účasti zástupců socialistických zemí, včetně SSSR. Celkově lze říci, že sekce nejen v minulosti, ale i ve složité situaci let 1968-69 poskytla objektivní forum pro nezaujaté posouzení přínosu sociální psychologie pro socialistickou společenskou praxi. V dalším období by měla především podporovat další rozpracování marxistické koncepce sociální psychologie, pochopitelně při neustávající praktické účasti na řešení aktuálních otázek socialistické výstavby.

Sekce zdravotnické psychologie

Na počátku hodnoceného období byl předsedou sekce Dr. J. Švancara, od března 1969 Dr. E. Urban (členy výboru byli: Dr. Bačvářová, Dr. Dlabáčová, Dr. Z. Matějček, Dr. J. Mrkvička, Dr. M. Svoboda, Dr. J. Švancara). Oba výbory se zabývaly především řešením naléhavých otázek rozvoje klinické psychologie, pracovními podmínkami psychologů ve zdravotnictví

a další vzdělávací psychologů této specializace. V práci obou výborů šlo v podstatě o vyvození praktických důsledků v návaznosti na dokument o psychologii. Na půdě sekce nebyly projednávány žádné politické problémy, sekce se nepřipojila k žádné kampani nebo podpisové akci organizované nositeli oportunistických nebo protisocialistických názorů. Soustřeďovala se výlučně na odborné a profesionální problémy.

Sekce pedagogické psychologie

Za uplynulé období změnila sekce několikrát předsedu. Od r. 1966 byl předsedou Dr. J. Doležal, od listopadu 1968 Dr. Fr. Jiránek. (Členy výboru od června 1969 byli: Dr. J. Rychnovský, Dr. V. Hrabal, Dr. Pešínová a Dr. D. Osladilová). Celkově lze říci, že práce sekce stagnovala. Jako příčinu tohoto nepříznivého jevu lze označit: 1) vnitřní diferenciací předmětu pedagogické psychologie, která vedla k osamostatnění některých dříve do ní patřících oborů a ustavení samostatných sekcí (např. vývojové psychologie, poradenské psychologie, dětské patopsychologie ap.). Tyto sekce řešily konkrétní, i když někdy prakticko-psychologické problémy a přeorientovaly zájem psychologů pracujících dosavad v oboru pedagogické psychologie; 2) teoretické pedagogicko-psychologické práce vznikaly izolovaně od pedagogického života a nezískávaly podporu psychologů z praxe; 3) někteří vedoucí čeští psychologové, kteří byli zakládajícími členy sekce pedagogické psychologie, začali pracovat v jiných oborech (např. v oboru obecné psychologie, psychologické metodologie ap.). V r. 1968 sekce pedagogické psychologie prakticky nepracovala. Proto byl zvolen nový předseda sekce Dr. F. Jiránek, s kterým prací sekce oživit. To se mu však nepodařilo a to ani

+) Komise dále považuje za chybu starého výboru ČSPS, že v květnu 1968 nezaujal stanovisko ke skutečnosti, že dr. F. Jiránek spolupodepsal článek " Pedagogika a pedagogové " (Literární listy, 2.2.1968), který hrubě napadal vedoucí představitele pedagogické vědy.

Sekce psychologie práce

Předsedou sekce byl od r. 1968 Dr. B. Chalupa (členy výboru byli: Dr. Z. Bureš, Prof. F. Hyhlík, Dr. A. Velehradský, Dr. J. Sedlák, Dr. J. Rážíčka, Dr. E. Pejchovský aj.). Kromě řešení odborných otázek zabývala se sekce v letech 1968-1969 nepříznivými důsledky, které způsoboval hled po psychologických službách v ekonomické praxi a za tím

následující konjunktura psychologie práce. Výsledkem byl příliv odborníků na místa psychologů práce, který hrozil vážnými společenskými důsledky, např. náhradou kádrové práce apolitickým personálním řízením ap. Dokud se tyto tendence týkaly jednotlivců, řešil je výborx individuálními pohovory. Složitější situace nastala, když takovými způsoby začaly pracovat celé instituce (např. někteří pracovníci v odd. průmyslové psychologie Institutu poradenství). Tu vystoupila sekce s dokumentem Zásady aplikace psychologie v ekonomické praxi → (Psycholog v Československu, 1970 1-2, s. 56 an), v němž se zásadně odmítají pokusy "o komerční a zprostředkovatelskou činnost na úseku poskytování služeb psychologie práce, jež porušují odborné a etické normy psychologie práce a mohou mít vážné společenské důsledky". Místo toho se vytyčuje zásada, že "psychologové práce jsou povinni zachovávat státní a hospodářská tajemství", že musí "respektovat zásadu dobrovolnosti podrobení se psychologickému šetření u klientů", že musí "dbát, aby odborná psychologická činnost směřovala k uskutečňování cílů naší společnosti, směřovala k lepšímu hospodaření s lidskými pracovními zdroji, k rozvíjení schopnosti pracovníků, k uplatnění jejich tvořivosti a osobnosti v procesu práce a ochraně duševního zdraví a bezpečnosti práce" (l.c., s. 59). Celkově lze říci, že sekce psychologie práce se v průběhu let 1968-1969 nedopustila žádných závažných chyb, naopak důslednou a zásadovou činností v sekci i mimo ni posetově paralyzovala nebespečí, která se v tomto období, většinou díky nep psychologům objevila.

Ostatní sekce tj. sekce vojenské psychologie, sportovní psychologie, forenzní psychologie a obecná psychologie, buď v hodnoceném období nebyly ještě ustaveny, nebo jejich aktivita se omezovala na školení psychologů, na přípravu Psychologických dnů a jiné drobnější odborné činnosti.

Komise pro otázky profese psychologa

Od jejího ustavení v únoru 1969 byl jejím předsedou M. Břichcín, prom. psych. (členy komise byli: dr. J. Hlavsa, dr. B. Bárta, dr. E. Urban, dr. Albrecht, dr. Rymeš, dr. A. Velehradský aj). V letech 1969-1970 se práce této komise soustředila převážně na řešení problému postavení psychologa a psychologů v socialistické společnosti. Vypracovala návrh zákona o podmínkách provádění odborné psychologické činnosti, který má sloužit jako právní podklad pro ochranu občanů před nekvalifikovaně poskytovanými službami. Vypracovala též první koncept morálního kodexu

psychologa v ČSSR, v němž se na první místo klade služba socialistické společnosti a rozhodně se odmítá jakákoliv forma komercializace psychologie. V tomto smyslu komise spolupracovala i s vedením sekce psychologie práce, výsledkem čehož bylo vypracování zmíněných zásad pro poskytování služeb psychologie práce v prosinci 1969. Celkem lze činnost této komise hodnotit pozitivně. Nový výbor by měl navázat na její dosavadní působení a dále je rozvinout.

Komise ideová a publikační

Byla založena v r. 1969, jejím předsedou byl zvolen dr. L. Kubička (členy komise byli: Dr. V. Břicháček, dr. J. Madlafousek, dr. M. Sedláková, dr. M. Smékal, dr. J. Srnec, dr. E. Urban). Úkolem této komise bylo hodnotit přítomný stav a perspektivy psychologie u nás. Tento úkol však nesplnila. Soustředila se v podstatě na problematiku vysokoškolské výuky psychologie, na sestavení profesio gramu psychologa, na odborné hodnocení publikační činnosti, kde dosáhla určitých úspěchů. V tomto bodě úzce spolupracovala s věd. kolegiem pedagogiky a psychologie, pro jehož potřeby vypracovávala každoročně hodnocení české psychologické časopisecké produkce. Pozitivní úlohu měla i schůzka členů československých psychologických časopisů v r. 1970, k níž dala podnět komise a která upozornila na nedostatek principiální kritiky domácí psychologické literatury. Přes tyto kladné rysy se zdá, že by v příštím období měla být tato komise reorganizována tak, aby její název a její činnost byly v souladu, tj. aby skutečně mohla plnit své ideové poslání.

Komise historická a rehabilitační

Byla ustavena 21.2.1969 z podnětů vznesených na brněnském ustavujícím zasedání, jejíž první známky se však objevily už na III. sjezdu v Bratislavě. Jejím předsedou se stal dr. J. Lát. Členy komise byli dr. J. Jiránek, dr. O. Kolaříková, dr. J. Madlafousek, P. Říčan, prof. psych., dr. M. Sedláková. Komise chtěla " přispět ke zvýšení úrovně psychologie jako vědy i úrovně psychologické praxe kritickým zhodnocením pozitivních i negativních trendů ve vývoji československé psychologie, zejména v posledních dvou desetiletích". Proto chtěla " věnovat zvýšenou pozornost deformačnímu období a jeho dlouhodobým důsledkům". Chtěla se rovněž " aktivně zabývat rehabilitací: 1. ideových a morálních hodnot ve vědecké práci a psychologické praxi, 2. rehabilitací institucí

a 3. rehabilitací jednotlivců". Svě stanovisko vyjádřila v proklamaci uveřejněné v časopise Psycholog v Československu (1969, 1-2, str. 23-25). Zde se vyavětluje, že deformacemi se míní rušivé zásahy do vývoje psychologie počátkem 50. let a přímo se hovoří o "decimování" psychologie "deformovanou politikou a ideologií" (str. 24). "rehabilitační komise si kladla za úkol nalézt odpověď na otázku, jak k tomu mohlo dojít, které podmínky to způsobily, jaký podíl zodpovědnosti za to nese politické ovzduší té doby, iniciátoři, a nositelé snah v rámci psychologie i mimo ni, stejně jako sami příjemci těchto deformací" (str. 24-25). Všechno toto hodlala komise podniknout proto, " že obrodný vývoj je znesnadněn " a že je nutno " nejen jasně formulovat, ale i přijmout a v případě nutnosti i bránit " pravidla hry", která stimulují vývoj a znemožňují recidivy těchto deformací" (str. 25).

Výbor Společnosti se zprvu s ustanovením komise a s její proklamací ztotožnil, což sám sebekriticky přiznává ve své " Analýze" (str. 7). Úměrně tomu však, jak se ukazovalo, že na výzvu komise nikdo neodpovídá) a to ani kladně ani kriticky) a úměrně tomu, jak se politická situace v zemi konsolidovala, se postupně komise přestal zabývat. Zmínka o rehabilitační komisi se objevuje jen ve výročním hlášení za rok 1969, kde předseda komise konstatuje, že na výzvu nedošly ani přihlášky ani kritické připomínky a ve zprávě k ukončení dvouletého funkčního období, kde předseda komise oznamuje výboru, že ani v r. 1970 komise nefungovala, protože se na její výzvu nikdo nepřihlásil a že ji tedy považuje od 16.5.1969, kdy se sešla naposled, za zrušenou. V tomto smyslu se vyjadřuje i " Analýza " (str. 7). Toto administrativní zrušení komise nebylo sice nikde zaznamenáno, ale je pravda, že od 18.4.1969 se téma rehabilitace už na jednání výborových schůzí neobjevuje a že na nich skutečně začíná převládat projednávání konstruktivních námětů směřujících k rozvoji oboru a jeho uplatnění ve společnosti. Výjimku tvoří pouze zmínka o rehabilitační komisi ve výroční zprávě o činnosti, kterou výbor vypracoval koncem roku 1969 (viz Zpráva str. 1, později otištěna v Psychologu v Československu, 1970, 1-2, str. 6). Z této zmínky vyplývá, jaké by měly být v tomto směru podniknuty jakési další kroky. Tato zmínka však není podložena žádným jednáním a usnesením výboru a také k žádným krokům nedošlo.

Komise pro hodnocení SPS měla k proklamaci rehabilitační komise i k samotnému aktu jejího zřízení vážné připomínky. Výbor v této otázce projevil méně politické zralosti než členstvo, které vznik této komise přešlo mlčením.

Celkově je třeba říci, že většina komisí zůstala r.1970 bez komunistů. Komise pro hodnocení ČPS doporučila, aby se nový výbor touto situací zabýval a uvážil její kádrovou i věcnou reorganizaci.

Práce ostatních komisí Společnosti nevykazovala žádnou činnost, která by měla nějaký veřejný ohlas nebo politický vliv. Komise tisková (předseda dr.J.Křivohlavý) v hodnoceném období nepracovala, komise organizační (předseda dr.I.Mrázek) pracovala pouze v době před konáním psychologických dnů a řešila v podstatě jen provozní otázky. Programové otázky řešily sekce, jejíž předsednictva měla v tomto ohledu značnou ^{nomi}autokritiku a také zodpovědnost. Komise zahraniční (předseda dr.A.Kolářský) se na venek projevovala prakticky pouze informacemi o konání zahraničních konferencí, které publikovala v časopise "Psycholog v Československu". Komise školská (předseda dr.U.Sandera) organizovala převážně jen pořádání doškolovacích kurzů z matematiky, statistiky apod., odborných předmětů pro psychology v praxi a částečně participovala na přípravě rozboru současného stavu přednášení psychologie na středních školách (pro kolegium).

Z oblastních skupin Společnosti se v letech 1968-1969 projevovala živější činnost ve skupině brněnské. Ocenění si zaslouží především její akce vzdělávací, z nichž v první řadě je třeba jmenovat kurs psychologie práce, pořádaný ve školním roce 1969-1970 pod vedením dr.J. Sedláka pro poradnu marxismu Leninismu v Brně. Jiné oblastní skupiny se scházely příležitostně, některé vůbec nepracovaly. Nový výbor by se tímto znepekojivým stavem měl při nejbližší příležitosti zabývat.

Z á v ě r y:

1. Komise pro hodnocení činnosti ČPS konstatovala, že po stránce odborné se Československá a Česká psychologická společnost věnovala v hodnoceném období především rozvoji praktických disciplín a vyjasnění podmínek a koncepce užité psychologie. V případě klinické a pracovní psychologie to bylo v přímé návaznosti na dokument o psychologii. K plnění těchto úkolů se výboru podařilo aktivizovat členstvo, i když

u různých oborů v různé míře. Pozitivní je i snaha výboru přispět k vyjasnění pozice psychologie a psychologů ve společnosti, jeho boj proti komercializaci psychologie ap.

2. Po stránce politické komise konstatovala, že vedení ČSPS i ČPS se v posuzovaném období snažilo zůstat na racionálních pozicích a nepodlehnout politicky nesprávným názorům. Nerevidovalo svůj základní program, nepřerašilo styky se společnostmi socialistických zemí. Z druhé strany je však třeba uvést, že v některých případech, zejména v otázce zřízení rehabilitační komise, se činnost výboru projevila jako politicky neujasněná a oportunistická. Akce ČSPS a ČPS neměly však široký společenský dosah, jak ukazují nízké počty účastníků na jednotlivých klíčových zasedáních i skutečnost, že na výzvu rehabilitační komise nikdo neodpověděl. Komise nemohla nekonstatovat, že část zodpovědnosti za tyto jevy nese kolegium, které zprávy o činnosti ČSPS a ČPS za rok 1967, 1968 i 1969 projednávalo a schválilo.

3. Funkční období, na něž byl výbor ČPS zvolen skončilo. Komise doporučila vyjít z tohoto faktu a poděkovat výboru za jeho práci. Vzhledem k tomu, že po stranickém hodnocení z r. 1970 zůstal výbor bez prověřených komunistů, doporučila komise vytvořit nový přípravný výbor a pověřit jej přípravou valného shromáždění a řádných voleb.

Ze dvou navržených eventualit byla po konzultacích přijata tato varianta kandidátky:

jméno	obor	místo pracoviště
1. dr. J. Čepelák, CSc.	forenzní psychologie	Praha
2. dr. M. Klímová, CSc.	peradenská psychologie	Praha
3. dr. E. Pejhořský	psychologie práce	Olomouc
4. dr. H. Pešíneová, CSc.	pedagogická psychologie	Praha
5. doc. J. Růžička, CSc.	psychologie práce	Praha
6. dr. E. Urban, CSc.	zdravotnická psychologie	Praha
7. doc. dr. M. Vaněk, CSc.	sportovní psychologie	Praha
8. dr. A. Velehradský	psychologie práce	Praha

Jako zástupci věd. kolegia pro pedagogiku a psychologii byli do přípravného výboru jmenováni prof. F. Hyhlík a doc. J. Sedláček, CSc.